

פגיעות מבעלי חיים



- פגיעות מבעלי חיים שכיחות ברחבי העולם וגורמות לתחלואה ולתמותה מרובים
- במדינת ישראל נפגעים מידי שנה בערך כ- 5000-7000 בני אדם כתוצאה מפגיעת בעלי חיים ארסיים
- בעל חיים ארסי מוגדר כבעל בלוטות מיוחדות שנועדו לייצר ארס ובעל מנגנון מיוחד להעברת הארס לחיה אחרת



סוגי פגיעות מבעלי חיים

נשיכה

- נשיכת כלב
- נשיכת חתול
- נשיכת עכביש

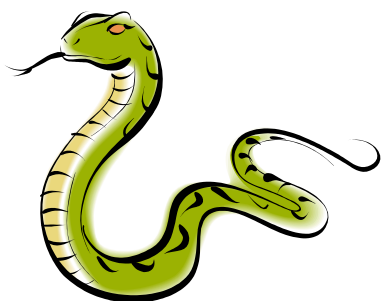
עקיצה

- עקיצת עקרב
- עקיצת דבורה
- עקיצת מדוזה

הכשה

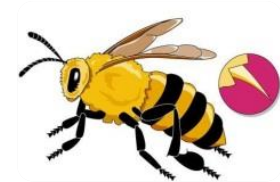
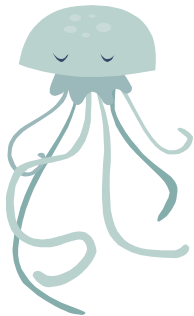
- הכשת נחש

- רוב סוגי הנחשים אינם מסוכנים לבני האדם (10-15% ארסיים)
- בישראל קיימים כ- 40 מיני נחשים, מתוכם 9 ארסיים
- שיעור ההכשות גבוה יותר בעונות האביב והקיץ
- הגורמים המשפיעים על חומרת הפגיעה הם החומרים הרעילים שבארס ותגובת הנפגע לארס
- התגובה הקלינית לרוב נוירולוגית או המטולוגית
- בטרם בית החולים כל הכשת נחש תחשב להכשת נחש ארסי





- עקיצות מבעלי חיים שכיחות בכל העולם ובכל חודשי השנה
- בישראל קיימים 21 מיני עקרבים מתוכם 5 ארסיים
- רוב עקיצות העקרב מתרחשות בכפות הידיים או בכפות הרגליים
- הארס עלול לגרום לתגובה מקומית ועד להופעת תסמינים נוירולוגיים
- עקיצת דבורים ומדוזות לרוב אינן מסוכנות פרט למקרים בהם ישנה רגישות ידועה, פגיעה בילדים או בקשישים ועקיצות מרובות
- השפעת הארס נעה בין גירוי עורי ועד למוות באוכלוסיות סיכון



- נשיכות בעלי חיים נגרמות לרוב מכלבים (80%-90%) וחתולים (10%)
- ההערכה היא שמחצית מהנשיכות אינן מדווחות ומטופלות עצמאית
- קורבנות מבוגרים ננשכים בד"כ בגפיים יותר מאשר בראש ובצוואר
- הסכנה העיקרית בנשיכות בעלי חיים הינה הדבקות בכלבת ובזיהומים
- חשוב לדווח על כל אירוע של נשיכה ללשכת הבריאות המחוזית



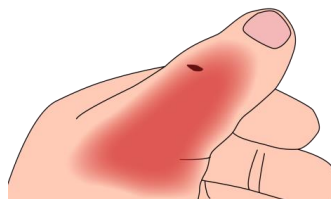
סימני נשיכה/ עקיצה



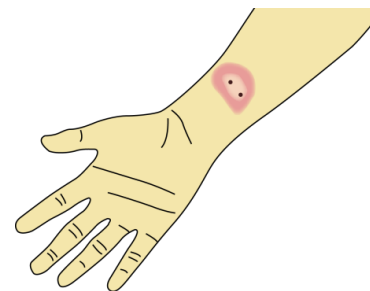
סימני עקיצה ברגל



סימני נשיכה ביד



סימני עקיצה ביד



סימני הכשה ביד

נפיחות ובצקות

כאב מקומי/ חוסר תחושה

דימומים/ שריטות

המטומות/ שלפוחיות

תחושת נימול



סימנים כלליים

מתח/ פחד/ חרדה

דופק ונשימה מהירים או איטיים
(תלוי בסוג הארס והפגיעה)

בחילות והקאות

הפרעות בקצב הלב

כאבי בטן

פרכוסים

שלשולים

תגובה אנאפילקטית

שינויים ברמת ההכרה עד לחוסר הכרה

זה עניין של חיים



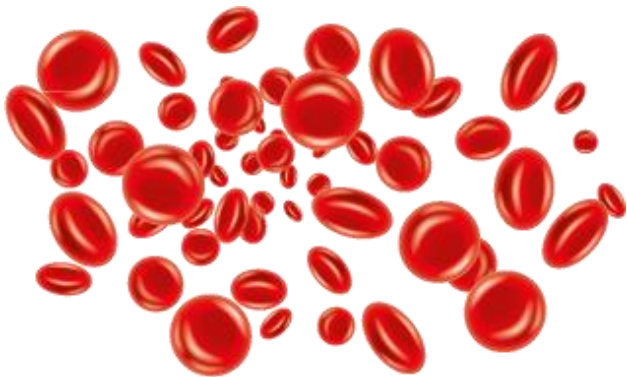
- הפרעות קרישה, המוליזה ודימומים

- תגובה אנפילקטית

- פגיעה נוירולוגית

- הלם

- פגיעה אסטטית



זה עניין של חיים

- הרגעת המטופל והשהייה במנוחה מוחלטת
- תמיכה ב- ABC
- מתן חמצן באמצעות מסכת העשרה/ הנשמה מסייעת במידת הצורך
- הסרת בגדים לוחצים ותכשיטים מהאיבר המוכש
- סימון מקום ההכשה במידת האפשר
- קיבוע הגפה הפגועה
- החדרת עירוי נוזלים (לא בגפה הפגועה) במהלך הפינוי
- הזעקת אט"ן ופינוי דחוף לבית החולים

- הרגעת המטופל והשהייה במנוחה מוחלטת
- הוצאת העוקץ בזהירות במידת האפשר
- תמיכה ב- ABC
- מתן חמצן במסכה/ הנשמה מסייעת במידת הצורך
- סימון מקום העקיצה במידת האפשר
- קירור מקום העקיצה במידת האפשר
- בעקיצת מדוזה: שטיפה ראשונית ע"י מי ים ומייד לאחר מכן שטיפה בזרם מי ברז ישיר למשך מספר דקות מבלי לשפשף את האזור.
- טיפול באנאפילקסיס במידת הצורך (יש לפעול לפי הפרוטוקול המתאים)
- הזעקת אט"ן ופינוי דחוף לבית החולים

- הרגעת המטופל והשהייה במנוחה מוחלטת
- שטיפת הפצע בכמויות גדולות של מים וסבון
- עצירת דימומים פעילים ע"י לחץ ישיר
- תמיכה ב- ABC
- מתן חמצן במסכה/ הנשמה מסייעת במידת הצורך
- פינוי לביה"ח
- דיווח ללשכת הבריאות המחוזית באמצעות המוקד המרחבי

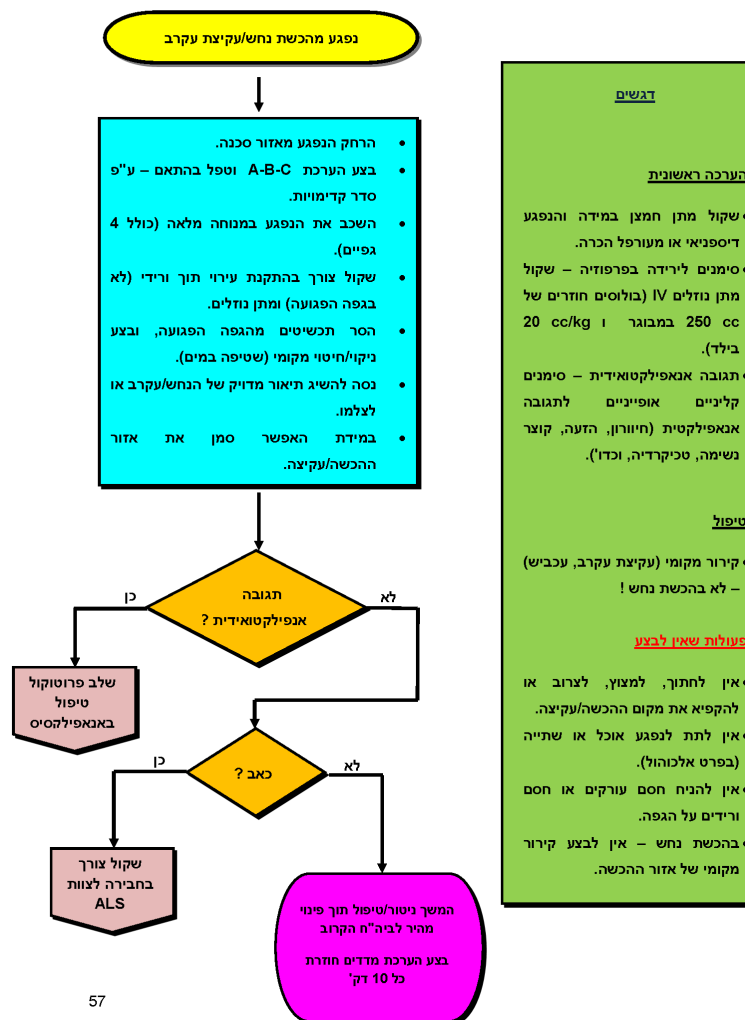
- סימני זיהוי של בעל החיים הפוגע?
- משך הזמן שחלף מרגע ההכשה/עקיצה?
- תופעות (מקומיות וסיסטמיות) שהופיעו מרגע הפגיעה ומידת החמרתם?
- האם ידוע על רגישויות?
- מחלות רקע וטיפול תרופתי כרוני?
- פעולות שנעשו עד הגעת הצוות למקום?
- האם טופל בעבר באנטי ונום (נוגדנים ספציפיים)?



- אין לחתוך/ למצוץ/ לצרוב או להקפיא את מקום ההכשה/עקיצה
- אין לתת לנפגע אוכל או שתיה
- אין להניח חסם ורידים או עורקים
- אין לרדוף אחרי בעל החיים
- יש לשקול עצירת דימומים באמצעות לחץ ישיר- רק במקרה של דימום משמעותי
- יש למסור סימני זיהוי של בעל החיים הפוגע לצוות ביה"ח
- יש למסור דיווח לבית החולים באמצעות המוקד המרחבי

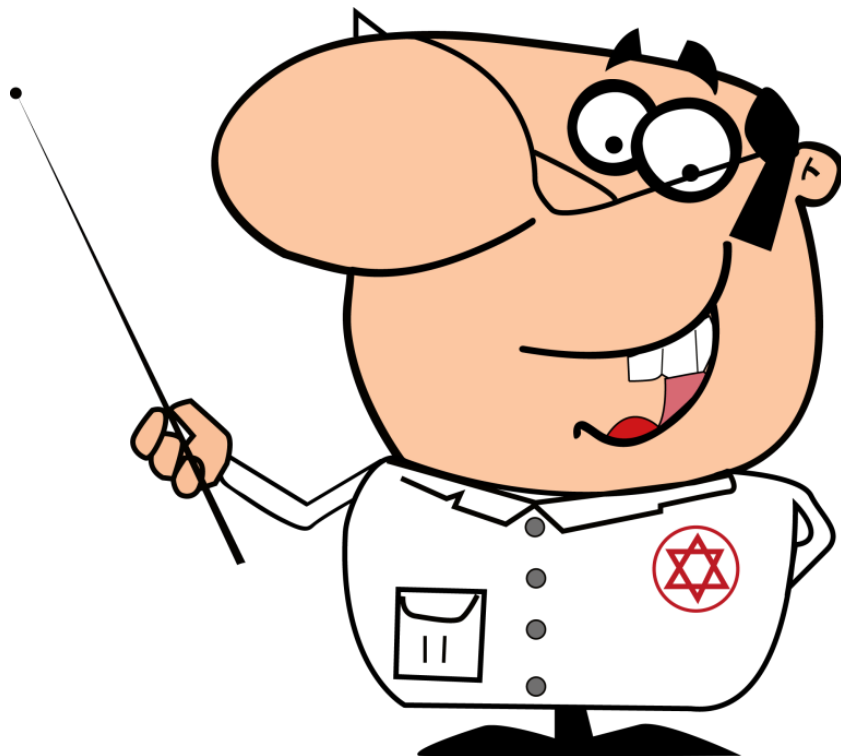


פגיעה מבע"ח ארסי





שאלות?



זה עניין של חיים